

ZARZĄDZENIE MINISTRA BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

z dnia 29 grudnia 1959 r.

w sprawie zasad ustalania wynagrodzeń i dokonywania rozliczeń za roboty budowlano-montażowe wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe.

Na podstawie § 9 ust. 1 uchwały nr 45 Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1958 r. w sprawie zasad i trybu wprowadzenia nowej organizacji w budownictwie (Monitor Polski Nr 16, poz. 99) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie reguluje zasady ustalania wynagrodzeń i dokonywania rozliczeń za roboty budowlano-montażowe wykonywane na rzecz jednostek państwowych, spółdzielczych i gospodarki nie uspołecznionej przez przedsiębiorstwa państwowe na podstawie umowy zawartej według ogólnych zasad umów o roboty budowlano-montażowe, stanowiących załącznik do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 14 kwietnia 1958 r. w sprawie umów o roboty budowlano-montażowe, wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe (Monitor Polski z 1958 r. Nr 32, poz. 186 i z 1960 r. Nr 7, poz. 33), zwanych dalej „ogólnymi zasadami umów”.

§ 2. 1. Wynagrodzenie i rozliczenia za obiekty rozpoczęte po dniu 1 stycznia 1960 r. powinny być ustalane i dokonywane według przepisów niniejszego zarządzenia.

2. Wyплаты wynagrodzeń za roboty w obiektach rozpoczętych przed dniem 1 stycznia 1960 r. i prowadzonych po tym terminie należy najpóźniej od dnia 1 kwietnia 1960 r. dokonywać na podstawie faktur za zakończone i odebrane elementy z uwzględnieniem przepisu § 11 ust. 3.

3. Obowiązek przystosowania dokumentacji kosztorysowej (tabel elementów) do zasad rozliczeń ustalonych w zarządzeniu ciąży na:

- 1) zamawiającym — co do obiektów rozpoczynanych po dniu 1 stycznia 1960 r.;
- 2) wykonawcy — co do obiektów, o których mowa w ust. 2 — przy odpowiednim zastosowaniu przepisów §§ 16—21 ogólnych zasad umów.

§ 3. 1. Wynagrodzenie wykonawcy ustala się na podstawie:

- 1) cen katalogowych;
- 2) ryczałtów umownych na obiekty typowe i powtarzalne;
- 3) ryczałtów umownych na obiekty indywidualne;
- 4) kosztorysów umownych.

2. Wynagrodzenie według cen katalogowych stosuje się do wszystkich obiektów objętych zatwierdzonymi katalogami cen na obiekty typowe.

3. Wynagrodzenie za obiekty typowe i powtarzalne, objęte aktualnymi wykazami projektów typowych i powtarzalnych zatwierdzonymi przez Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury, a nie objęte zatwierdzonymi katalogami cen na obiekty typowe, należy ustalać wyłącznie w formie ryczałtów umownych. Zamawiający obowiązany jest dostarczyć wykonawcy kompletne projekty i kosztorysy tych obiektów

dostosowane do warunków danej budowy. Zestawienie obiektów typowych i powtarzalnych, aktualne na rok 1960, obejmuje wykaz nr 5, zatwierdzony przez Prezesa Komitetu do Spraw Urbanistyki i Architektury. (Część I — „Budownictwo ogólne” została wydana przez Biuro Projektów Typowych i Studiów Budownictwa Miejskiego, część II — „Budownictwo przemysłowe, komunikacyjne, komunalne i energetyczne” przez Biuro Studiów i Projektów Typowych Budownictwa Przemysłowego, część III — „Budownictwo wiejskie” przez Biuro Studiów i Projektów Wzorcowych Budownictwa Wiejskiego).

4. Wynagrodzenie w formie ryczałtów umownych na obiekty indywidualne stosuje się do wszystkich obiektów, na które zamawiający dostarczył, w terminie ustalonym pomiędzy stronami, kompletne projekty i kosztorysy.

5. Wynagrodzenie ryczałtowe należy stosować w jak najszerszym zakresie również do rodzajów lub asortymentów robót stanowiących część obiektu. Przez część obiektu należy rozumieć zakres robót stanowiących wyodrębnioną całość techniczną i objętą oddzielną częścią kosztorysu (kosztorysem częściowym).

6. Wynagrodzenie, ustalone na podstawie kosztorysów umownych, można stosować jedynie w razie:

- 1) prowadzenia, w przypadkach dozwolonych, robót na podstawie sukcesywnie dostarczanej dokumentacji,
- 2) wykonywania robót, których warunki i zakres nie mogą być ściśle przewidziane w projekcie, jak np. skomplikowane montaż urządzeń przemysłowych i energetycznych, skomplikowane budowie przemysłowe, inżynierskie, lądowe i wodne oraz roboty fundamentowe specjalne.

7. Ustalenie wynagrodzenia według kosztorysu umownego, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, jest dopuszczalne jedynie na podstawie zezwolenia, wydanego przez jednostkę nadrzędną generalnego wykonawcy. Jednostki nadrzędne obowiązane są prowadzić ewidencję udzielonych zezwoleń.

8. Kosztorysy stanowiące podstawę do ustalenia wynagrodzeń (ust. 1 pkt 2, 3 i 4) i dokonywania rozliczeń powinny być sporządzone według cen kalkulowanych w oparciu o państwowe normy kosztorysowe oraz aktualne ceny materiałów, robocizny, usług i stawek narzutów z uwzględnieniem miejscowych warunków budowy.

§ 4. 1. Wynagrodzenie ryczałtowe ustalają strony na podstawie kompletnego projektu i kosztorysu obiektu i uzgodnionych co do kompletności i prawidłowości opisów kosztorysowych oraz ilości robót, cen jednostkowych, działań rachunkowych, narzutów i dodatków. Do wynagrodzenia ryczałtowego wykonawca dolicza 1% dodatku z tytułu ryzyka stosowania ryczałtu.

2. Dla celów rozliczeń częściowych ustalone wynagrodzenie ryczałtowe za obiekt powinno być podzielone według elementów. Dotyczy to również wynagrodzenia za obiekt typowy, ustalonego na podstawie cen katalogowych.

3. Wynagrodzenie według kosztorysów umownych oblicza się mnożąc ilość zamówionych i faktycznie wykonanych robót wykazanych w technicznych jednostkach obmiaru przez cenę jednostkową tych robót, ustaloną w kosztorysie umownym (kosztorys wykonawczy).

4. Wykonawca ma prawo udzielania opustów na rzecz zleceńodawców państwowych.

5. Jeżeli w czasie realizacji robót, na które ustalono wynagrodzenie według cen katalogowych, ryczałtowych lub według kosztorysu umownego, nastąpi zmiana powszechnie obowiązujących cen materiałów, robocizny i usług lub stawek narzędzi na normatywne koszty bezpośrednio (generalia), wynikające z tego tytułu różnice należy — począwszy od daty wprowadzenia zmian w życie — uwzględniać w kosztorysach dodatkowych w formie dopłat lub potrąceń wyliczonych w odniesieniu do poszczególnych elementów lub całego obiektu. Zasady i tryb uwzględniania powyższych zmian w rozliczeniach za roboty budowlano-montażowe określają przepisy załącznika nr 1 do zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 4 lipca 1958 r. w sprawie uwzględniania w kosztorysach i rozliczeniach za roboty budowlano-montażowe zmian cen materiałów budowlanych i instalacyjnych, ustalenia cen kruszywa dla celów kosztorysowania oraz pokrywania dodatkowych kosztów zatrudnienia pracowników zamiejscowych (Monitor Polski Nr 55, poz. 321).

6. Roboty dodatkowe oraz zamiennie powodujące wyżkę lub obniżkę wynagrodzenia, jeżeli zostały wykonane na podstawie pisemnego zamówienia, należy rozliczać na podstawie kosztorysów dodatkowych.

§ 5. Wynagrodzenia ryczałtowe lub ceny kosztorysowe, co do których wykonawca nie zgłosi zastrzeżeń w terminie przewidzianym na sprawdzenie dokumentacji (§ 17 ust. 3 ogólnych zasad umów), stają się wiążące dla stron w zakresie rozliczeń za roboty zamówione według tej dokumentacji.

§ 6. 1. Wykonawcy należy się wynagrodzenie wynikające z umowy nawet w razie zastosowania przez niego zmian w wykonaniu robót w zakresie podanym w § 21 ust. 1 ogólnych zasad umów.

2. Zasada ustalona w ust. 1 ma również zastosowanie w przypadku, gdy na skutek usprawnienia pracy lub ulepszeń zaniechano z inicjatywy wykonawcy — w uzgodnieniu z zamawiającym — wykonania pewnych robót przewidzianych w dokumentacji, pod warunkiem pełnego wykonania zadania określonego w projekcie danego obiektu.

3. Zamawiający powinien wyrazić zgodę na zmiany w projekcie zaproponowane przez wykonawcę, a powodujące wyżkę cen ustalonych w umowie, jeżeli zmiany te wpłyną na gospodarczo uzasadnione zwiększenie efektywności realizowanej inwestycji.

§ 7. 1. Poza wynagrodzeniem wynikającym z umowy wykonawca ma prawo do wynagrodzenia dodatkowego z tytułu:

- 1) robót dodatkowych zleconych przez zamawiającego;
- 2) zastosowania droższych materiałów, konstrukcji lub rozwiązań na zlecenie zamawiającego.

2. Ponadto wykonawca ma prawo do wynagrodzenia z tytułu kosztów dodatkowych, które nie zostały uwzględnione w ryczałcie lub kosztorysie umownym, a powstały po uzgodnieniu wynagrodzenia ryczałtowego lub kosztorysów z przyczyn zależnych od zamawiającego.

§ 8. 1. Zamawiającemu przysługuje prawo pomniejszenia wynagrodzenia wykonawcy z tytułu wykonania robót poniżej obowiązujących warunków technicznych lub wymagań wynikających z projektu i umowy.

2. Wynagrodzenie wykonawcy pomniejsza się również o wartość nieodpłatnie otrzymanych świadczeń i nie poniesionych kosztów ubezpieczeń społecznych w razie korzystania przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych z obowiązkowych lub dobrowolnych świadczeń ludności.

3. Jeżeli przy odbiorze elementów lub robót stwierdzone zostaną wady możliwe do usunięcia, z wynagrodzenia wykonawcy potrąca się czasowo 200% wartości robót koniecznych do usunięcia wad albo — na żądanie zamawiającego — do 5% wynagrodzenia za kwestionowany element lub roboty. Kwotę potrąconą rozlicza się po usunięciu wad.

§ 9. 1. Wykonawcy przysługuje prawo dokonywania rozliczeń jednorazowo fakturą końcową za całość robót danego obiektu.

2. W odniesieniu do obiektów lub robót małych i krótkotrwałych (np. o wartości do 100.000 zł lub o cyklu produkcyjnym do 3 miesięcy) rozliczenie następuje w zasadzie jednorazowo fakturą końcową.

§ 10. 1. Rozliczenia za roboty budowlano-montażowe należy przeprowadzać systemem faktur częściowych i końcowych zgodnie z przepisami niniejszego zarządzenia.

2. Odrębnymi fakturami sporządzonymi w trybie przewidzianym dla obrotu towarowego i usług należy przeprowadzać rozliczenia z tytułu:

- 1) różnic cen materiałów w razie wykonywania robót na rzecz jednostek spółdzielczych i nie uspołecznionych (§ 71 ust. 2 ogólnych zasad umów);
- 2) odstępowanych konstrukcji, materiałów oraz maszyn i urządzeń, a także usług świadczonych sobie przez strony;
- 3) odszkodowań umownych.

3. Ceny odstąpionych materiałów strony ustalają według obowiązujących w dniu odstępowania cenników i przepisów o ustalaniu cen na artykuły niepełnowartościowe (z rozbiórki), a w razie braku cenników — według zasad ustalania cen na wyroby nietypowe. Do ceny tej mogą być doliczone koszty zakupu, jakie wykonawca obowiązany jest ponieść w warunkach danej budowy, a które odstępujący poniósł przed odstąpieniem materiałów. Wysokość dodatku do ceny z tytułu kosztów zakupu strony ustalają:

- 1) w zakresie kosztów transportu — z uwzględnieniem obowiązujących taryf przewozowych i odległości dowozu do terenu budowy;
- 2) w zakresie kosztów zaopatrzenia i składowania — z uwzględnieniem stawek obowiązujących według zasad kosztorysowania oraz z uwzględnieniem ewentualnego podziału tych kosztów proporcjonalnie do faktycznego ich poniesienia przez zamawiającego i wykonawcę.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do maszyn, urządzeń i konstrukcji zaliczonych zgodnie z obowiązującymi przepisami do wartości produkcji budowlano-montażowej.

5. Jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, usługi są płatne po cenach cennikowych, a w ich braku po cenie ustalonej zgodnie z przepisami ustalonymi przez jednostkę zwierzchnią świadczącego usługi.

§ 11. 1. Ustala się jako powszechnie obowiązujący w rozliczeniach częściowych system wystawiania faktur za elementy obiektu zakończone i odebrane pod względem ilościowym i warunkowo pod względem jakościowym. Odbiór jakościowy elementu jest odbiorem warunkowym, gdyż nie zmniejsza odpowiedzialności wykonawcy za jakość wykonanych robót do czasu upływu okresu gwarancyjnego całego obiektu.

2. Suma faktur częściowych nie może przekraczać 90% wartości obiektu. Do czasu zaawansowania obiektu do 90% wartości, zakończone i odebrane elementy należy rozliczać i pokrywać w 100% bez względu na to czy zostały wykonane przez generalnego wykonawcę, czy przez podwykonawcę.

3. Wyjątek od zasady sporządzania faktur za zakończone i odebrane elementy (ust. 1) stanowią roboty określone w § 3 ust. 6, które można rozliczać w sposób następujący:

- 1) skomplikowane budowle przemysłowe, inżynieryjne lądowe i wodne oraz roboty fundamentowe specjalne — fakturami częściowymi, wystawianymi systemem narastającym na podstawie obmiaru wykonywanych robót, sporządzonego na koniec każdego miesiąca, z tym że wypłata należności wykonawcy za wykonane i obmierzone roboty wynosi 90% wartości obmierzonych robót do czasu zakończenia robót objętych częścią kosztorysu i sporządzenia kosztorysu wykonawczego; faktura ujmująca roboty objęte kosztorysem wykonawczym podlega pokryciu w 100%, jednakże suma faktur częściowych nie może przekroczyć 90% wartości kosztorysowej obiektu;
- 2) wielkie i skomplikowane montażu urządzeń przemysłowych — fakturami częściowymi wystawianymi systemem narastającym na podstawie procentowego zaawansowania robót, ustalonego na koniec każdego miesiąca, z tym że wypłata należności za wykonane roboty wynosi 90% ich wartości ustalonej według procentowego zaawansowania do czasu zakończenia robót objętych częścią kosztorysu i sporządzenia kosztorysu wykonawczego. Faktura ujmująca roboty objęte kosztorysem wykonawczym podlega pokryciu w 100%, jednakże suma faktur częściowych nie może przekroczyć 90% wartości kosztorysowej obiektu.

4. Z zakresu robót, o których mowa w ust. 3 pkt 1, należy wyłączyć z wyjątkowego trybu rozliczeń poszczególne obiekty, które mogą być, ze względu na swój charakter, rozliczane na zasadach określonych w ust. 1.

5. Rozliczenie robót na zasadach określonych w ust. 3 jest dopuszczalne jedynie na podstawie zezwolenia wydanego przez jednostkę nadrzędną generalnego wykonawcy. Jednostki nadrzędne obowiązane są prowadzić ewidencję zezwoleń udzielonych nadzorowanym przedsiębiorstwom.

6. Wykonawca ma prawo refakturowania pełnej wartości konstrukcji stalowych i wielkowymiarowych prefabrykowanych konstrukcji żelbetowych dostarczonych na plac budowy, jeżeli są one indywidualnie zaprojektowane dla danego obiektu. Opłaconą przez zamawiającego wartość dostarczonych kon-

strukcji należy potrącać sukcesywnie w wysokości odpowiadającej wartości wbudowanych konstrukcji w fakturach za wykonane roboty, do których zostały użyte.

§ 12. 1. Fakturę końcową sporządza wykonawca na podstawie protokołu końcowego odbioru robót wykonanych w obiekcie. Podwykonawca sporządza fakturę końcową na podstawie osobnego protokołu końcowego odbioru, po zakończeniu powierzonych mu zakresu robót, i przedstawia ją generalnemu wykonawcy.

2. W fakturze końcowej należy potrącać kaucję gwarancyjną z zachowaniem przepisów § 17 niniejszego zarządzenia oraz § 56 ogólnych zasad umów.

§ 13. 1. Faktury należy sporządzać według wzoru i wyjaśnień podanych w załączniku nr 1 do zarządzenia, na podstawie protokołu odbioru robót, sporządzonego według wzoru i wytycznych podanych w załączniku nr 2 do zarządzenia.

2. Istotnymi składnikami faktury za roboty budowlano-montażowe są dokumenty, na których podstawie została ona sporządzona, a mianowicie:

- 1) protokół odbioru elementów, robót, obiektu;
- 2) w razie ustalania wynagrodzenia za obiekt lub część obiektu na podstawie kosztorysu umownego (§ 3 ust. 1 pkt 4) — kosztorys wykonawczy zakończonych i odebranych elementów lub części obiektu (§ 3 ust. 5), sporządzony według wytycznych podanych w załączniku nr 3 do zarządzenia. Kosztorys wykonawczy może być zastąpiony deklaracją zgodności wykonanych robót pod względem ilości i wartości z kosztorysem umownym, sporządzoną według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia.

3. Jeżeli zamawiający nie przeprowadzi w terminie odbioru dającego podstawę do rozliczeń, wykonawca ma prawo wystawić fakturę na podstawie jednostronnie sporządzonego protokołu. Zamawiający obowiązany jest pokryć tak wystawioną fakturę. W razie stwierdzenia po terminie odbioru, że faktura była za wysoka, wykonawca obowiązany jest zwrócić nadpłatę.

§ 14. 1. Kosztorysy stanowiące podstawę ustalania wynagrodzenia wykonawcy oraz rozliczeń za wykonane roboty powinny odpowiadać ogólnie przyjętym zasadom kosztorysowania, a w szczególności:

- 1) kosztorys obiektu powinien być sporządzony z uwzględnieniem podziału na części obejmujące podstawowe etapy wykonywania obiektu, jak np. tzw. stan zerowy (roboty ziemne i rozbiórki, roboty fundamentowe), stan surowy budynków (konstrukcja), wykończenie wewnętrzne, wykończenie zewnętrzne itp. oraz zakresy robót powierzonych do wykonania odrębnym przedsiębiorstwom branżowym, np. instalacje elektryczne, instalacje wodociągo-wo-kanalizacyjne itp.;
- 2) poszczególne części kosztorysu powinny uwzględniać podział na rozdziały, obejmujące jeden lub więcej elementów zależnie od wielkości obiektu.

2. Elementy oznaczają zakres robót stanowiących taką całość techniczną i technologiczną, której odbiór może być przeprowadzony pod względem ilościowym i warunkowo pod względem jakościowym. Przykładowy podział kosztorysu na elementy stanowiące podstawę do opracowania tabeli elementów zawiera załącznik nr 5 do zarządzenia.

3. Przykłady (ust. 2) podają podział na najmniejsze dopuszczalne dla celów rozliczeń elementy. W praktyce należy dążyć do podziału obiektu na bardziej scalone elementy, aniżeli podane w przykładach, wystawiając faktury zbiorcze, obejmujące kilka elementów wymienionych w przykładach.

§ 15. Przepisy §§ 1—14 stosuje się odpowiednio do ustalania wynagrodzeń i dokonywania rozliczeń za roboty budowlano-montażowe pomiędzy podwykonawcą a generalnym wykonawcą, ze zmianami wskazanymi w § 16.

§ 16. 1. Należność podwykonawcy opłacana jest na podstawie wystawionej przez niego faktury (§ 12 ust. 1).

2. Generalny wykonawca akceptuje fakturę i zwraca ją podwykonawcy w celu przesłania do bezpośredniego opłacenia przez zamawiającego; strony mogą się umówić, że podpisanie przez przedstawiciela generalnego wykonawcy (kierownika budowy) protokołu odbioru robót wykonanych przez podwykonawcę jest równoznaczne z akceptem faktury. W obydwóch przypadkach podwykonawca obowiązany jest dostarczyć generalnemu wykonawcy kopię faktury.

3. Generalny wykonawca może ustalić w umowie z zamawiającym:

- 1) że będzie włączał należność podwykonawcy do swojej faktury, załączając do niej polecenie przelewu dotyczące należności podwykonawcy; w tym przypadku generalny wykonawca ma prawo włączyć do swojej faktury należność podwykonawcy na podstawie protokołu odbioru robót, nie czekając na fakturę podwykonawcy, albo
- 2) że będzie opłacał fakturę podwykonawcy bezpośrednio ze swoich środków obrotowych.

4. Generalny wykonawca powinien w umowie z podwykonawcą stosować zasady rozliczeń ustalone z zamawiającym.

5. Jeżeli zamawiający i generalny wykonawca nie ustalili w umowie, którą z form rozliczeń przyjmują za obowiązującą, ma zastosowanie przepis ust. 2.

6. Wynagrodzenie podwykonawców pomniejsza się o 1% przypadający na rzecz generalnego wykonawcy za czynności koordynacji robót na budowie, a należność generalnego wykonawcy zwiększa się o potrącenia z należności podwykonawców.

7. Rozliczenie ryczałtowego wynagrodzenia generalnego wykonawcy, o którym mowa w ust. 6, oblicza się:

- 1) w przypadku, o którym mowa w ust. 2 — kwartalnie odrębnymi fakturami wystawianymi na podstawie faktur podwykonawców za wykonane przez nich roboty;
- 2) w przypadkach, o których mowa w ust. 3 — należność podwykonawców pomniejsza się w ich fakturach o 1%, przypadający na rzecz generalnego wykonawcy.

8. W razie odstąpienia przez zamawiającego od zasady generalnego wykonawstwa wykonawcy częściowi otrzymują wynagrodzenie bez 1-procentowych pomniejszeń.

§ 17. 1. Z wartości wykonanych robót wyliczonej w fakturze końcowej potrąca się 2% z tytułu kaucji gwarancyjnej,

przeznaczonej na zabezpieczenie kosztów usuwania wad ujawnionych w okresie gwarancyjnym. Dotyczy to zarówno generalnego wykonawcy, jak i podwykonawców.

2. Zamawiający obowiązany jest jednocześnie z poleceniami przelewu należności z faktury końcowej wystawić polecenie przelewu kwot kaucji gwarancyjnej na swoje zablokowane konto bankowe, na którym kwoty te pozostają przez cały okres gwarancyjny, liczony od daty odbioru końcowego obiektu lub od daty przekazania go do użytku, jeżeli przekazanie to nastąpiło przed odbiorem końcowym; kopie przelewu zamawiający przekazuje każdemu z zainteresowanych wykonawców.

3. Zwrot kaucji gwarancyjnej następuje w ciągu pięciu dni po wygaśnięciu terminu na dokonanie odbioru pogwarancyjnego, na podstawie polecenia zamawiającego.

4. Pokrycie należności za roboty dotyczące wad ujawnionych w okresie gwarancyjnym, a usuniętych przez zamawiającego na koszt wykonawcy, zgodnie z § 57 ust. 3 ogólnych zasad umów, następuje z zablokowanego konta na wniosek zamawiającego. Do wniosku należy dołączyć:

- 1) protokół ustalający wady ujawnione w okresie gwarancyjnym, które powinien usunąć wykonawca;
- 2) dowód stwierdzający, że wykonawca został wezwany do usunięcia wad;
- 3) kopię polecenia przelewu potrąconej wykonawcy kaucji gwarancyjnej;
- 4) fakturę zastępczego wykonawcy za wykonane roboty dotyczące usunięcia wad ustalonych protokołarnie.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, zamawiający obowiązany jest przesłać właściwemu wykonawcy robót:

- 1) odpis polecenia przelewu lub żądania zapłaty zastępczego wykonawcy z tytułu należności za roboty dotyczące usunięcia wad, wykonane na rachunek wykonawcy, wraz z odpisem faktury;
- 2) polecenie zwolnienia reszty należności zatrzymanej z tytułu kaucji gwarancyjnej, jeżeli wartość robót związanych z usunięciem wad nie wyczerpała lub nie przekroczyła wysokości kaucji gwarancyjnej, a okres gwarancyjny wygasł, albo żądanie zapłaty dotyczące pokrycia faktury za usunięcie wad, jeżeli wartość robót związanych z usunięciem wad przekroczyła kwotę kaucji gwarancyjnej.

§ 18. Zasady ustalania wynagrodzeń i dokonywania rozliczeń za roboty remontowe budowlano-montażowe regulują odrębne przepisy.

§ 19. Traci moc zarządzenie Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 30 czerwca 1958 r. w sprawie trybu rozliczeń za roboty budowlano-montażowe, wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe (Monitor Polski Nr 63, poz. 366).

§ 20. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1960 r.

Minister Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych:
St. Pietrusiewicz

Plan inwestycyjny 196... r. cz.....
Nr tytułu inwestycyjnego.....
Budowa.....
Obiekt.....

.....
(nazwa przedsiębiorstwa)
Nr konta zamawiającego
.....
.....

Wartość robót	Sily własne	Podwykonawcy	B a z e m
	1) do wykonania w roku bieżącym 2) zafakturowana od początku br. 3) zafakturowana od początku budowy		

FAKTURA częściowa nr..... z dnia.....
końcowa nr.....
dla .....
za roboty wykonane na podstawie umowy nr..... z dnia.....

Lp.	Wykonawca robót	Wartość robót w okresie rozliczeniowym według protokołu	1% na rzecz generalnego wykonawcy	Refaktura konstrukcji stalowych i wielkowymiarowych prefabrykowanych konstrukcji żelbetonowych	Należność wykonawcy	Potrącenia			Należność do wypłaty
						kwot nie zmniejszających przerobu	kwoty gwarancyjnej	razem	
	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Należność wynikająca z niniejszej faktury płatna w drodze inkasa bankowego lub przelewu.
Załączniki .....

.....dnia..... 196...r.

Główny Księgowy

(podpis)

Dyrektor

(podpis)

Objaśnienia do wzoru faktury.

Generalny wykonawca, fakturujący obiekty, elementy i roboty wykonane zarówno siłami własnymi, jak i przez podwykonawców, wypełnia fakturę w sposób następujący:

- w pierwszej kolejności wyszczególnia w oddzielnych pozycjach dane dotyczące podwykonawców,
- w ostatniej pozycji wykazuje dane dotyczące robót wykonanych siłami własnymi.

Do kolumny 3 wpisuje się sumę ogółem z kolumny 10 zestawienia podanego w pkt 6 protokołu odbioru.

Do kolumny 4, w pozycjach dotyczących należności podwykonawców, wpisuje się 1%, obliczony od kwot wykazanych w kolumnie 3, natomiast w pozycji dotyczącej należności generalnego wykonawcy wpisuje się sumę tych jednoprocenowych potrąceń.

Do kolumny 5 wpisuje się wartość konstrukcji stalowych i wielkowymiarowych prefabrykowanych konstrukcji żelbetonowych, o ile dostawa odpowiada warunkom podanym w § 11 ust. 6 zarządzenia.

Do kolumny 6 wpisuje się sumę wartości z kolumny 3 i 5, pomniejszoną o wartość z kolumny 4 w odniesieniu do podwyko-

nawców, a powiększoną w odniesieniu do generalnego wykonawcy.

Do kolumny 7 wpisuje się:

- w razie stosowania rozliczeń na podstawie obmiaru lub procentowego zaawansowania — kwotę wykazaną w kolumnie 10 pozycja „Kwota 10% potrąceń” ze znakiem minus lub plus, zmniejszając bądź zwiększając należność do wypłaty;
- wartość wbudowanych, uprzednio refakturowanych konstrukcji stalowych i wielkowymiarowych prefabrykowanych konstrukcji żelbetonowych, zgodnie z zapisem w pkt 4 protokołu odbioru;
- wartość świadczeń ludności;
- inne potrącenia nie zmniejszające przerobu.

Kolumnę 8 wypełnia się, gdy faktura wystawiona jest jako końcowa.

Do kolumny 9 wpisuje się sumę wartości z kolumn 7 i 8.

Do kolumny 10 wpisuje się w poszczególnych pozycjach różnicę wartości pomiędzy kolumnami 6 i 9.

Budowa I I I I I I I I I I
 Obiekt I I I I I I I I I I

Załącznik nr 2.
 Załącznik do faktury
 nr . . . . .

Protokół odbioru wykonanych elementów, robót, obiektu z dnia .....

sporządzony przy udziale przedstawicieli:

inwestora	ob.	:	■
generalnego wykonawcy	ob.	: ?	■
podwykonawcy	ob.	:	■

Komisja stwierdza, co następuje:

1. Zakres wykonanych robót objętych niniejszym protokołem jest zgodny z zapisami w księdze (kartotece) obmiaru.
2. Na podstawie niniejszego protokołu odebrano następujące elementy i części obiektu, ujęte odrębnymi częściami kosztorysu:

Według tabeli elementów		Wartość według ryczałtu lub kosztorysu wykonawczego zł	Potracono w kosztorysie wykonawczym z tytułu wad trwałych zł	Jakość wykonanych robót	Uwagi i zastrzeżenia stron
nr	nazwa elementu lub części obiektu				
1	2	3	4	5	6

3. Roboty ujęte wyżej w kolumnach 1—5 zostały wykonane zgodnie z projektem i kosztorysem.
4. Wartość wbudowanych, uprzednio refakturowanych konstrukcji stalowych i wielkowymiarowych konstrukcji żelbetonowych do potrącenia w fakturze z należności wykonawcy wynosi zł . . . . .
5. Ogólny stan i wartość robót wykonanych na dzień sporządzenia protokołu określa zestawienie wartości robót wykonanych od początku budowy.

6. Zestawienie wartości wykonanych robót

Nr wg tabel elemen- tów	Elementy, części obiektu, roboty	Wartość robót wg tabeli ele- mentów zł	Wartość robót wykonanych od początku budowy obiektu		Potrącenia czasowe zł	Wartość robót od początku budowy po odliczeniu potrąceń z kolumny 7		Wartość robót wykonanych w ostatnim okresie rozli- czeniowym zł	Obliczenie kwoty dodatku zimowego		Wyznaczona data usunięcia wad	
			odebranych zł	obliczonych wg obmiaru lub % zaawansowania		wg stanu na dzień sporządzenia protokołu zł	wg poprzednie- go protokołu zł		%	kwota zł		
												%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Razem												
						Dodatek zimowy						
						Razem						
						Ponadnormatywne koszty zatrudnienia pracowników zamiejscowych .....%						
						Ogółem						
						Kwota 10% potrąceń						

U w a g a : Kolumny 5 i 6 wypełnia się jedynie w razie ustalenia wynagrodzenia na podstawie kosztorysu umownego i rozliczenia robót na podstawie obmiaru lub procentowego zaawansowania.

Protokół sporządzono bez udziału przedstawiciela inwestora, ponieważ: .....

Data .....

Inspektor nadzoru

Kierownik budowy generalnego wykonawcy

Kierownik robót podwykonawcy

(podpis)

(podpis)

(podpis)

Objaśnienia co do sposobu wypełnienia protokołu odbioru wykonanych elementów, robót, obiektu.

Do pkt 2:

W kolumnach od 1 do 6 wpisuje się dane dotyczące zakończonych elementów lub części obiektu, które podlegają odbiorowi od czasu sporządzenia poprzedniego protokołu odbioru. Nie należy tu wpisywać danych dotyczących elementów odebranych poprzednimi protokołami.

W kolumnie 3 wpisuje się wartość umowną elementu, a w razie stosowania kosztorysu umownego — wartość elementu lub części obiektu, określoną na podstawie kosztorysu wykonawczego.

Kolumny 4, 5 i 6 nie wymagają wyjaśnień.

Do pkt 4:

Wpisuje się wartość wbudowanych konstrukcji, którą oblicza się mnożąc ilość wbudowanych konstrukcji poszczególnych rodzajów przez cenę jednostkową.

Do pkt 6 (zestawienie wartości wykonanych robót):

W kolumnach 1 i 2 wpisuje się numery i nazwy elementów lub części obiektu z tabeli elementów. Roboty objęte kosztorysami dodatkowymi należy zamieszczać w odrębnych pozycjach.

W kolumnie 3 wpisuje się wartość według ryczałtu umownego lub kosztorysu umownego.

W kolumnie 4 wpisuje się umowną wartość elementów albo ustaloną na podstawie kosztorysu wykonawczego wartość elementów lub części obiektu, ewentualnie pomniejszoną o określone potrącenie z tytułu wad trwałych.

W kolumnie 5 wpisuje się procent zaawansowania robót jedynie przy rozliczaniu według procentowego zaawansowania robót (§ 11 ust. 3 pkt 2 zarządzenia).

W kolumnie 6 wpisuje się sumaryczną wartość wykonanych robót, obliczoną na podstawie:

- a) obmiaru, opierając się na zapisach w księdze lub karcie obmiaru oraz cenach jednostkowych z kosztorysu umownego (§ 11 ust. 3 pkt 1 zarządzenia),
- b) procentowego zaawansowania, jako iloczyn wartości z kolumny 3 przez liczbę procentową z kolumny 5.

W kolumnie 7 wpisuje się:

- a) w elementach zakończonych i odbieranych — kwotę czasowo potrącaną z tytułu stwierdzonych wad do usunięcia,
- b) kwoty przekroczeń ponad 90% wartości obiektu w rozliczeniach częściowych.

W kolumnie 8 wpisuje się różnicę z kolumny 4 minus kolumna 7 lub kolumna 6 minus kolumna 7.

W kolumnie 9 wpisuje się wartość z kolumny 8 poprzedniego protokołu odbioru.

W kolumnie 10 wpisuje się różnicę wartości wykazanej w kolumnie 8 minus kolumna 9.

W kolumnie 11 wpisuje się procent dodatku zimowego według aktualnie obowiązujących stawek jedynie przy robotach rozliczanych na podstawie kosztorysu umownego.

W kolumnie 12 wpisuje się iloczyn wynikający z przemnożenia wartości z kolumny 10 przez liczbę procentową odpowiadającą procentowi z kolumny 11.

W kolumnie 13 wpisuje się datę wyznaczoną na usunięcie ewentualnych wad.

U w a g i:

1. Elementy odebrane poprzednimi protokołami bez stwierdzenia wad do usunięcia można ujmować łącznie w pierwszej pozycji zestawienia wartości wykonanych robót (pkt 6), wyszczególniając w kolumnie 2 ich numery, a w odpowiednich pozostałych kolumnach ich łączną wartość. Powyższe dotyczy również elementów lub robót nie rozpoczętych.

2. Omówienie pozycji „dodatek zimowy”:

a) Do kolumny 10 przenosi się „sumę razem” z kolumny 12, a do kolumny 9 przenosi się kwotę z pozycji „dodatek zimowy” z kolumny 8 poprzedniego protokołu. Kolumna 8 stanowi sumę kwot kolumn 9 i 10.

b) Dodatek zimowy na koniec okresu zimowego należy obliczać od pełnej wartości robót wykonanych w tym okresie, tzn. uwzględniając dla elementów nie zakończonych kwoty wykazane w kolumnie 7.

3. Omówienie pozycji „kwota 10% potrąceń”:

a) W kolumnie 8 wpisuje się 10% wartości robót wykazanych w kolumnie 6 w pozycji „razem”.

b) W kolumnie 9 wpisuje się wartość z kolumny 8 pozycji „kwota 10% potrąceń” poprzedniego protokołu.

c) W kolumnie 10 wpisuje się różnicę kwot kolumny 8 minus kolumna 9. Otrzymany wynik ze znakiem minus bądź plus przenosi się do kolumny 7 faktury.

(Kwota ze znakiem plus powstaje w przypadku, gdy w okresie rozliczeniowym wartość robót rozliczanych na podstawie kosztorysów wykonawczych jest większa od wartości robót rozliczanych według obmiaru lub procentowego zaawansowania).

Załącznik nr 3.

WYTYCZNE W SPRAWIE PROWADZENIA DZIENNIKA BUDOWY I KSIĘGI (KARTOTEKI) OBMIARU ORAZ SPORZĄDZANIA KOSZTORYSU WYKONAWCZEGO

1. Dziennik budowy.

1.1. Dziennik budowy obiektu, wspólny dla wszystkich wykonawców robót w danym obiekcie, prowadzi kierownik budowy. Podwykonawcy mogą prowadzić oddzielnie dzienniki budowy dla swego zakresu robót.

1.2. Dane, niezbędne do zamieszczenia w dzienniku budowy, otrzymuje kierownik budowy od kierowników robót branżowych, którzy prowadzą roboty w danym obiekcie.

1.3. Kierownicy robót branżowych oraz branżowi inspektorzy nadzoru, którzy prowadzą lub nadzorują roboty w danym obiekcie, mają prawo dokonywania zapisów w dzienniku budowy, z zastrzeżeniem uprawnień przysługujących kierownikowi budowy, który koordynuje całość robót,

oraz inspektorowi nadzoru, który koordynuje prace branżowych inspektorów nadzoru.

1.4. Dla celów odbioru i rozliczeń robót należy w dzienniku budowy zamieszczać zapisy dotyczące:

- a) zgłoszenia robót do odbioru;
- b) terminów odbiorów częściowych i końcowych oraz terminów innych odbiorów, jak np. odbioru robót zanikających.

1.5. Dziennik budowy należy prowadzić w dwóch egzemplarzach (oryginał i kopia), z których jeden, przeznaczony dla zamawiającego, przejmuje sukcesywnie w miarę postępu zapisów inspektor nadzoru; drugi egzemplarz pozostaje w aktach generalnego wykonawcy. Komplet dziennika budowy przejęty przez inspektora nadzoru stanowi egzemplarz, który inspektor nadzoru przedstawia komisji odbioru końcowego.

2. Księga (kartoteka) obmiaru.

2.1. Każdy z wykonawców (kierownik robót branżowych) prowadzi odrębną księgę obmiaru lub kartotekę obmiaru.

2.2. Układ księgi (kartoteki) obmiaru może przewidywać kolumnę określającą wartość obmierzonych robót.

2.3. W odniesieniu do elementów i robót, których wymiary oraz ilość według obmiaru nie odbiega od ilości według przedmiaru kosztorysowego, w księdze (kartotece) obmiaru można podać ogólną ilość robót z powołaniem się na podstawę takiego zapisu (pozycja kosztorysu umownego).

2.4. Zapisy dotyczące zmienionych ilości robót w stosunku do przedmiaru oraz robót dodatkowych lub zamiennych należy zamieszczać w nawiązaniu do odpowiednich zapisów dotyczących elementów czy robót z kosztorysu umownego.

2.5. Zapisów dotyczących wykonania robót zanikających należy dokonywać w takim terminie, aby istniała możliwość sprawdzenia tych robót przed ich zakryciem.

2.6. Księgę obmiaru należy prowadzić w dwóch egzemplarzach (oryginał i kopia), z których jeden, przeznaczony dla zamawiającego, przejmuje sukcesywnie inspektor nadzoru, drugi egzemplarz księgi obmiaru (kartoteki obmiaru) pozostaje w aktach wykonawcy. Zapisy w księdze (kartotece) obmiaru należy prowadzić bieżąco w układzie tabeli elementów na odrębnych kartach dla poszczególnych pozycji kosztorysowych.

2.7. Komplet kart księgi (kartoteki) obmiaru przejęty przez inspektora nadzoru stanowi egzemplarz księgi (karto-

teki) obmiaru, który inspektor nadzoru przedstawia komisji odbioru końcowego.

3. Kosztorys wykonawczy.

3.1. W razie ustalenia wynagrodzenia wykonawcy na podstawie kosztorysu umownego sporządza się kosztorysy wykonawcze na poszczególne elementy lub części obiektu (część kosztorysu, rozdział).

3.2. Układ kosztorysu wykonawczego powinien być zgodny z układem kosztorysu umownego.

3.3. Kosztorys wykonawczy powinien uwzględniać ilość robót faktycznie wykonanych, ustalonych w księdze obmiaru.

3.4. Na roboty pominięte w projekcie i kosztorysie umownym lub tylko w kosztorysie należy sporządzać odrębne kosztorysy wykonawcze.

3.5. W kosztorysie wykonawczym należy uwzględniać zmiany cen, jakie zaszły po zawarciu umowy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

3.6. Kosztorysy wykonawcze zakończonych elementów lub części obiektu sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden stanowi załącznik do faktury częściowej za dany element lub część obiektu, drugi pozostaje w aktach wykonawcy robót. Do faktury końcowej załącza się zestawienie (specyfikację) kosztorysów wykonawczych załączonych uprzednio do faktur częściowych oraz kosztorysy wykonawcze elementów lub części obiektu, na które sporządzono tych kosztorysów przed opracowaniem faktury końcowej.

Załącznik nr 4.

(wykonawca robót)

Budowa . . . . .
 Obiekt . . . . .

DEKLARACJA O ZGODNOŚCI WYKONANYCH ROBÓT Z PROJEKTEM I KOSZTORYSEM

stanowiąca załącznik nr . . . . do protokołu odbioru wykonanych robót z dnia . . . . . 196 . . . r.

Deklarację sporządzili przedstawiciele:

- 1) zamawiającego (inwestora) ob. . . . .
- 2) wykonawcy (generalnego wykonawcy lub podwykonawcy) ob. . . . .

Wyżej wymienieni stwierdzają, po sprawdzeniu obmiarów, że roboty dotyczące następujących pozycji kosztorysu umownego z dnia . . . . . zostały wykonane zgodnie z projektem i kosztorysem:

Pozycja kosztorysu	Wyszczególnienie	Wartość	Potrącenia z tytułu wad do usunięcia
Łączna wartość		zł	

Deklaracja niniejsza, stosownie do przepisów § 13 ust. 2 pkt 2 zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 29 grudnia 1959 r. w sprawie zasad ustalania wynagrodzeń i dokonywania rozliczeń za roboty budowlano-montażowe wykonywane przez przedsiębiorstwa państwowe (Monitor Polski z 1960 r. Nr 7, poz. 34) zwalnia wykonawcę wyżej wymienionych robót od obowiązku przedstawienia zamawiającemu kosztorysu wykonawczego.

Podpisy przedstawicieli:

zamawiającego . . . . .
wykonawcy . . . . .

Załącznik nr 5.

PRZYKŁADY PODZIAŁU KOSZTORYSÓW NA ELEMENTY

Przykład 1.

Budynek mieszkalny 4-kondygnacyjny, konstrukcja murewana, podpiwniczenie pełne. Instalacje pełne. Wykonanie tradycyjne.

- Element 1 — Fundamenty specjalne (pale, studnie — jeżeli w danym obiekcie występują),
 „ 2 — Stan zerowy (rozbiórki, roboty ziemne, fundamenty, ściany podziemia wraz z izolacjami, strop nad podziemiem),
 „ 3 — Konstrukcje parteru (ściany parteru i strop nad parterem),
 „ 4 — Konstrukcje I piętra (ściany I piętra i strop nad I piętrzem),
 „ 5 — Konstrukcje II piętra (ściany II piętra i strop nad II piętrzem),
 „ 6 — Konstrukcje III piętra (ściany III piętra i strop nad III piętrzem),
 „ 7 — Schody — konstrukcje,
 „ 8 — Dach — konstrukcja i pokrycie,
 „ 9 — Ścianki,
 „ 10 — Stolarka,
 „ 11 — Tynki i oblicowania wewnętrzne,
 „ 12 — Posadzki, podłogi, okładziny schodów,
 „ 13 — Malowanie,
 „ 14 — Kuchnie (i ewentualnie piece),
 „ 15 — Elementy kowalsko-ślusarskie,
 „ 16 — Elewacja i elementy zewnętrzne,
 „ 17 — Rurowanie kanalizacyjne,
 „ 18 — Rurowanie wodociągowe,
 „ 19 — Aparaty i urządzenia wodno-kanalizacyjne,
 „ 20 — Kompletna instalacja centralnego ogrzewania,
 „ 21 — Kompletna instalacja ciepłej wody,
 „ 22 — Rurowanie gazowe,
 „ 23 — Aparaty gazowe,
 „ 24 — Kanały wentylacji mechanicznej,
 „ 25 — Aparaty wentylacji mechanicznej,
 „ 26 — Rurowanie pod tynkiem dla instalacji elektrycznej,
 „ 27 — Przewody i przyłącza elektryczne,
 „ 28 — Osprzęt i aparaty instalacji elektrycznych,
 „ 29 — Instalacja piorunochronna.

U w a g a :

Powyższy podział na elementy stosuje się również do budynków administracyjno-biurowych, hoteli i burs, przedszkoli, szkół itp.

Przykład 2.

Budynek mieszkalny 8-kondygnacyjny, konstrukcja szkieletowa żelbetowa. Instalacje pełne. Wykonanie tradycyjne.

- Element 1 — Fundamenty specjalne (pale, studnie — jeżeli w danym obiekcie występują),
 „ 2 — Stan zerowy (rozbiórki, roboty ziemne, fundamenty, ściany podziemia wraz z izolacjami, szkielet w części podziemia, strop nad podziemiem),
 „ 3 — Konstrukcje parteru (szkielet w kondygnacji parteru i strop nad parterem),
 „ 4 — Konstrukcje I piętra (jak wyżej),
 „ 5 — Konstrukcje II piętra (jak wyżej),
 „ 6 — Konstrukcje III piętra (jak wyżej),
 „ 7 — Konstrukcje IV piętra (jak wyżej),
 „ 8 — Konstrukcje V piętra (jak wyżej),
 „ 9 — Konstrukcje VI piętra (jak wyżej),
 „ 10 — Konstrukcje VII piętra (jak wyżej),
 „ 11 — Wypełnienia parteru,
 „ 12 — Wypełnienia I piętra,
 „ 13 — Wypełnienia II piętra,
 „ 14 — Wypełnienia III piętra,
 „ 15 — Wypełnienia IV piętra,
 „ 16 — Wypełnienia V piętra,
 „ 17 — Wypełnienia VI piętra,
 „ 18 — Wypełnienia VII piętra,
 „ 19 — Ścianki,
 „ 20 — Stolarka,
 „ 21 — Tynki i oblicowania wewnętrzne,
 „ 22 — Posadzki, podłogi, okładziny schodów,
 „ 23 — Malowanie,
 „ 24 — Kuchnie (i ewentualnie piece),
 „ 25 — Elementy kowalsko-ślusarskie,
 „ 26 — Elewacja i elementy zewnętrzne,
 „ 27 — Rurowanie kanalizacyjne,
 „ 28 — Rurowanie wodociągowe,
 „ 29 — Aparaty i urządzenia wodno-kanalizacyjne,
 „ 30 — Kompletna instalacja centralnego ogrzewania,
 „ 31 — Kompletna instalacja ciepłej wody,
 „ 32 — Rurowanie gazowe,
 „ 33 — Aparaty gazowe,
 „ 34 — Kanały wentylacji mechanicznej,
 „ 35 — Aparaty wentylacji mechanicznej,
 „ 36 — Rurowanie pod tynkiem dla instalacji elektrycznej,
 „ 37 — Przewody i przyłącza elektryczne,
 „ 38 — Osprzęt i aparaty instalacji elektrycznych,

- Element 39 — Instalacja piorunochronna,
 „ 40 — Dźwigi osobowe.

Przykład 3.

Budynek mieszkalny 4-kondygnacyjny, konstrukcja wielokopłytowa. Instalacje pełne.

- Element 1 — Stan zerowy (rozbiórki, roboty ziemne, fundamenty z izolacjami, ściany podziemia, schody piwniczne, strop nad podziemiem),
 „ 2 — Konstrukcje parteru (ściany, schody, strop nad parterem),
 „ 3 — Konstrukcje I piętra (jak wyżej),
 „ 4 — Konstrukcje II piętra (jak wyżej),
 „ 5 — Konstrukcje III piętra (jak wyżej),
 „ 6 — Konstrukcje poddasza,
 „ 7 — Dach — konstrukcja i pokrycie,
 „ 8 — Ścianki,
 „ 9 — Stolarka,
 „ 10 — Tynki i oblicowania wewnętrzne,
 „ 11 — Posadzki, podłogi, okładziny schodów,
 „ 12 — Malowanie,
 „ 13 — Kuchnie (i ewentualnie piece),
 „ 14 — Elementy kowalsko-ślusarskie,
 „ 15 — Elewacje i elementy zewnętrzne,
 „ 16 — Aparaty i urządzenia wodno-kanalizacyjne (z podłączeniami),
 „ 17 — Instalacja centralnego ogrzewania,
 „ 18 — Instalacja ciepłej wody,
 „ 19 — Aparaty gazowe z podłączeniem,
 „ 20 — Przewody i przyłącza elektryczne z rurowaniem,
 „ 21 — Osprzęt i aparaty instalacji elektrycznych,
 „ 22 — Roboty różne.

Uwaga:

W razie stosowania gotowych faktur (wypraw) zewnętrznych i wewnętrznych, element 10 podlega skreśleniu, a element 15 ograniczeniu do spoinowania i elementów zewnętrznych.

Przykład 4.

Magazyn parterowy podpiwniczony. Konstrukcja szkieletowa żelbetowa. Instalacja wodno-kanalizacyjna i elektryczna oświetleniowa.

- Element 1 — Stan zerowy (rozbiórki, roboty ziemne, fundamenty wraz z izolacjami, ściany podziemia, szkielet w części podziemia, strop nad podziemiem),
 „ 2 — Szkielet parteru,
 „ 3 — Wypełnienie szkieletu,
 „ 4 — Stropodach z pokryciem i ociepleniem,
 „ 5 — Schody i rampy,
 „ 6 — Ścianki,
 „ 7 — Piece,
 „ 8 — Okna, drzwi, bramy,
 „ 9 — Tynki wewnętrzne,
 „ 10 — Posadzki i podłogi,
 „ 11 — Malowanie,
 „ 12 — Elewacja i elementy zewnętrzne,
 „ 13 — Rurowania kanalizacyjne,
 „ 14 — Rurowania wodociągowe,
 „ 15 — Aparaty i urządzenia wodno-kanalizacyjne,
 „ 16 — Przewody i przyłącza elektryczne z rurowaniem na tynku,
 „ 17 — Osprzęt i aparaty instalacji oświetleniowej.

Przykład 5.

Magazyn parterowy o konstrukcji żelbetowej prefabrykowanej (wielkoblokowej), bez podpiwniczenia.

- Element 1 — Fundamenty (łącznie z wykopami i izolacjami),
 „ 2 — Konstrukcje ścienne,
 „ 3 — Rampy i schody,
 „ 4 — Stropodach z pokryciem,
 „ 5 — Ścianki,
 „ 6 — Okna, drzwi, bramy,
 „ 7 — Tynki wewnętrzne,
 „ 8 — Posadzki i podłogi,
 „ 9 — Elementy kowalsko-ślusarskie,
 „ 10 — Malowanie,
 „ 11 — Elewacja,
 „ 12 — Rurowanie kanalizacyjne,
 „ 13 — Rurowanie wodociągowe,
 „ 14 — Aparaty i urządzenia wodno-kanalizacyjne,
 „ 15 — Przewody i przyłącza elektryczne z rurowaniem na tynku,
 „ 16 — Osprzęt i aparaty instalacji oświetleniowej.

Przykład 6.

Chłodnia kominowa typu tradycyjnego o ciągu naturalnym (drewniana).

- Element 1 — Fundamenty (rozbiórki, wykopy, podłoże pod basen, ława z izolacją),
 „ 2 — Płyta denna,
 „ 3 — Ściany basenu,
 „ 4 — Podbudowa komina,
 „ 5 — Podbudowa pod zraszalnik,
 „ 6 — Konstrukcja stalowa z malowaniem,
 „ 7 — Komin wywiewny,
 „ 8 — Urządzenia zraszalnicze (wraz z impregnacją),
 „ 9 — Urządzenia wodorozdzielcze (wraz z impregnacją).

Przykład 7.

Żelbetowa chłodnia kominowa o ciągu naturalnym.

- Element 1 — Fundamenty (rozbiórki, wykopy, podłoże pod basen, ława z izolacją),
 „ 2 — Płyta denna z dylatacjami,
 „ 3 — Ściany basenu z dylatacjami,
 „ 4 — Podbudowa komina,
 „ 5 — Kanał dopływowy,
 „ 6 — Komin wywiewny,
 „ 7 — Urządzenia zraszalnicze,
 „ 8 — Urządzenia wodorozdzielcze.

Przykład 8.

Hala przemysłowa produkcyjna, parterowa, typu średniego. Konstrukcja żelbetowa monolityczna. Instalacje ogrzewcze zasilane z zewnątrz.

- Element 1 — Fundamenty specjalne (pale, studnie — jeżeli w danym obiekcie występują),
 „ 2 — Wykopy, prace przygotowawcze i rozbiórki,
 „ 3 — Fundamenty wraz z izolacjami,
 „ 4 — Fundamenty pod maszyny,
 „ 5 — Szkielet żelbetowy,
 „ 6 — Ściany nadziemia (wypełnienie),
 „ 7 — Kanały,
 „ 8 — Dach — konstrukcja i pokrycie z ociepleniem,

- Element 9 — Ścianki,
 „ 10 — Okna, drzwi i bramy,
 „ 11 — Tynki i oblicowania wewnętrzne,
 „ 12 — Posadzki i podłogi,
 „ 13 — Elementy ślusarsko-kowalskie,
 „ 14 — Malowanie,
 „ 15 — Izolacje specjalne,
 „ 16 — Elewacja i elementy zewnętrzne,
 „ 17 — Roboty różne (tory, rampy pomocnicze itp.),
 „ 18 — Rurowanie kanalizacyjne,
 „ 19 — Rurowanie wodociągowe,
 „ 20 — Aparaty i urządzenia wodno-kanalizacyjne,
 „ 21 — Rurociągi instalacji przemysłowych,
 „ 22 — Urządzenia i aparatura instalacji przemysłowych,
 „ 23 — Kompletna instalacja centralnego ogrzewania,
 „ 24 — Kompletna instalacja ciepłej wody,
 „ 25 — Kanały wentylacji i klimatyzacji,
 „ 26 — Aparaty wentylacji i klimatyzacji,
 „ 27 — Rurowanie dla instalacji elektrycznych,
 „ 28 — Przewody i przyłącza dla instalacji elektrycznych,
 „ 29 — Osprzęt i aparaty dla instalacji elektrycznych,
 „ 30 — Urządzenia rozdzielcze.

U w a g i:

1. Powyższy podział na elementy stosuje się również przez analogię do innych typów hal produkcyjnych, usługowych itp.

2. W rurociągach instalacji przemysłowych można wydzielić dalsze elementy w zależności od określonych systemów i rodzajów instalacji (np.: para technologiczna, woda przemysłowa, sprężone powietrze, instalacja przeciwpożarowa itp.).

Przykład 9.

Montaż konstrukcji stalowej hali pieców wglębnych 2-nawowej.

Alternatywa I

- Element 1 — Montaż konstrukcji stalowej pełnym przekrojem nawy I od osi 1 do 12,
 „ 2 — Montaż konstrukcji stalowej pełnym przekrojem nawy I od osi 12 do 25,
 „ 3 — Montaż konstrukcji stalowej pełnym przekrojem nawy II od osi 1 do 25.

Alternatywa II

- Element 1 — Montaż konstrukcji stalowej pełnym przekrojem nawy I i II od osi 1 do 8,
 „ 2 — Montaż konstrukcji stalowej pełnym przekrojem nawy I i II od osi 8 do 16,
 „ 3 — Montaż konstrukcji stalowej pełnym przekrojem nawy I i II od osi 16 do 25.

U w a g a:

Montaż można wykonywać według alternatywy I lub II w zależności od schematu statycznego konstrukcji i posiadanych środków produkcji (dźwigi i inny sprzęt montażowy).

Przykład 10.

Montaż konstrukcji stalowej zbiornika gazowego mokrego o pojemności 40 tys. m³ (basen żelbetowy).

- Element 1 — Montaż konstrukcji stalowej prowadnic (wraz ze stężeniami i pomostami),
 „ 2 — Montaż konstrukcji stalowej dzwonu,
 „ 3 — Montaż konstrukcji stalowej teleskopu wewnętrznego,
 „ 4 — Montaż konstrukcji stalowej teleskopu zewnętrznego,
 „ 5 — Montaż armatury, włączów, rurociągów itp. osprzętu,
 „ 6 — Próba zbiornika.

Przykład 11.

Droga o nawierzchni brukowanej.

- Element 1 — Roboty przygotowawcze (oczyszczenie pasa drogowego, droga objazdowa itp.),
 „ 2 — Roboty ziemne,
 „ 3 — Obiekty (przepusty),
 „ 4 — Podbudowa,
 „ 5 — Nawierzchnia,
 „ 6 — Urządzenia drogowe (wjazdy na drogi boczne, zabezpieczenia i informacja ruchu),
 „ 7 — Roboty różne (wykończeniowe przy rowach, rozbiórkowe, przesunięcia ogrodzeń itp.).

U w a g a:

Jeżeli harmonogramowy okres wykonania robót objętych elementami 2—5 przekracza 3 miesiące, dopuszczalne jest wprowadzenie dalszego podziału na odcinki odpowiadające odległościom charakterystycznych punktów w terenie.

Przykład 12.

Most żelbetowy drogowy. Konstrukcja — belka ciągła żelbetowa, przyczółki i filary betonowe.

- Element 1 — Roboty przygotowawcze,
 „ 2 — Budowa mostu objazdowego,
 „ 3 — Rozbiórka mostu objazdowego,
 „ 4 — Roboty ziemne,
 „ 5 — Ścianki szczelne i grodze,
 „ 6 — Fundamenty podpór,
 „ 7 — Trzony podpór (oszalowanie z desek, zbrojenie, betonowanie, łożyska),
 „ 8 — Rusztowania ustroju niosącego,
 „ 9 — Ustrój niosący (oszalowanie z desek, zbrojenie, betonowanie),
 „ 10 — Poręczce mostu,
 „ 11 — Izolacje i warstwa ochronna,
 „ 12 — Nawierzchnia,
 „ 13 — Roboty ziemne dojazdów,
 „ 14 — Budowa nawierzchni dojazdów,
 „ 15 — Przełożenie linii energetycznych,
 „ 16 — Próbne obciążenie mostu,
 „ 17 — Inne roboty.

Przykład 13.

Wieża wyciągowa kopalniana o konstrukcji stalowej do 20 m wysokości.

- Element 1 — Konstrukcja stalowa wieży,
 „ 2 — Koła linowe,
 „ 3 — Liny i klatki,
 „ 4 — Malowanie.

Przykład 14.

Wieża jak w przykładzie 13, lecz o wysokości ponad 20 m.

- Element 1 — Dźwigary szybowe,
 „ 2 — Pion wieży z belkami odbojowymi i pochwytami,
 „ 3 — Głowica,
 „ 4 — Skosy,
 „ 5 — Przesunięcie bądź przeniesienie wieży,
 „ 6 — Koła linowe,
 „ 7 — Schody, drabiny i pomosty,
 „ 8 — Urządzenia do wymiany kół linowych,
 „ 9 — Liny i klatki,
 „ 10 — Malowanie.

Przykład 15.

Urządzenie wydobywcze klatkowe podszybia.

- Element 1 — Krzesło szybowe,
 „ 2 — Belki nośne i pomosty urządzeń przyszybowych,
 „ 3 — Pomosty wahadłowe, zapory, hamulce i zapychacze,
 „ 4 — Tory i rozjazdy,
 „ 5 — Urządzenia sterownicze,
 „ 6 — Malowanie.

Przykład 16.

Urządzenia wydobywcze klatkowe nadszybia.

- Element 1 — Konstrukcja nośna urządzeń nadszybia wraz z pomostami i schodami,
 „ 2 — Pomosty wahadłowe, zapory, hamulce i zapychacze,
 „ 3 — Tory i rozjazdy,
 „ 4 — Urządzenia sterownicze,
 „ 5 — Malowanie.

Przykład 17.

Demontaż i powtórny montaż maszyny wyciągowej (przełożonej).

- Element 1 — Demontaż maszyny (wraz z regulatorem jazdy oraz rurociągami w obrębie hali),
 „ 2 — Montaż maszyny wyciągowej,
 „ 3 — Podłączenie z siecią zewnętrzną,
 „ 4 — Uruchomienie,
 „ 5 — Transport.

Przykład 18.

Montaż urządzeń w stacji sprężarek tłokowych elektrycznych i rotacyjnych dla kopalni.

- Element 1 — Montaż sprężarki,
 „ 2 — „ rurociągów wody obiegowej,
 „ 3 — „ rurociągów sprężonego powietrza,
 „ 4 — „ pomp,
 „ 5 — „ aparatury pomiarowo-kontrolnej,
 „ 6 — Uruchomienie.

Przykład 19.

Montaż sygnalizacji szybowej.

- Element 1 — Ułożenie kabla,
 „ 2 — Tablica, szafy i stojaki.

Przykład 20.

Skarpowy zbiornik piasku przy budowie podsadzki.

- Element 1 — Roboty przygotowawcze,
 „ 2 — Palowanie,
 „ 3 — Wykopy (pod zbiornik, pod podpory mostowe itp.),
 „ 4 — Wykop pod budynek zmywaczy,
 „ 5 — Elementy konstrukcyjne,
 „ 6 — Roboty brukarskie,
 „ 7 — „ wykończeniowe.

Przykład 21.

Zbiornik wodny wykładany gliną.

- Element 1 — Roboty ziemne i przygotowawcze,
 „ 2 — „ budowlane (betonowe, żelbetowe itp.),
 „ 3 — „ wykończeniowe (izolacja zbiornika gliną, wykończenie skarp itp.).

Przykład 22.

Montaż rozdzielni wysokiego napięcia.

- Element 1 — Oszynowanie,
 „ 2 — Aparatura i urządzenia.

U w a g a:

Podział na elementy podany w przykładach 13—22 stosowany był w górnictwie węglowym.

Przykład 23.

Linia napowietrzna.

- Element 1 — Budowa linii słupowej,
 „ 2 — Montaż osprzętu i przewodów łącznie z wykonaniem pomiarów.

Przykład 24.

Linia kablowa dalekosiężna lub okręgowa.

- Element 1 — Układanie kabla na odcinku wzmacniakowym, rękodowym, lokalnym, odgałęzieniu i wstawce kablowej bez robót objętych elementem 5
 „ 2 — Montaż kabla oraz roboty na odcinku wzmacniakowym, rękodowym, lokalnym, odgałęzieniu, wstawce kablowej łącznie z wykonaniem pomiarów,
 „ 3 — Urządzenie ciśnieniowe na odcinku kontrolno-ciśnieniowym,
 „ 4 — Urządzenia odtłumikowe,
 „ 5 — Budowa przejść przez rzeki, duże obiekty kolejowe itp.

Przykład 25.

Centrala telefoniczna miejscowa lub międzymiastowa, centrala telegraficzna.

- Element 1 — Ustawienie stojaków i montaż konstrukcji nastojakowej,
 „ 2 — Okablowanie,
 „ 3 — Sprawdzenie i regulacja.

Przykład 26.

Agregat (elektrownia własna).

- Element 1 — Montaż zbiorników,
 „ 2 — Montaż mechaniczny agregatu,
 „ 3 — Uruchomienie.

Przykład 27.

Centrale dyspozycyjne ręczne MB i CB.

- Element 1 — Montaż centrali.

Przykład 28.

Stacja wzmacniakowa.

- Element 1 — Montaż stacji końcowej z zasilaniem, łącznie z wykonaniem pomiarów,
 „ 2 — Montaż stacji przelotowej z zasilaniem, łącznie z wykonaniem pomiarów,
 „ 3 — Zestrojenie urządzeń całej relacji.

Przykład 29.

Kablowa sieć miejscowa.

- Element 1 — Budowa kanalizacji magistralnej i międzycentralowej (zamknięty ciąg kanalizacji stanowiący całość, ograniczony studniami końcowymi),
 „ 2 — Budowa kanalizacji rozdzielczej (obszar szafki kablowej),
 „ 3 — Ułożenie i montaż kabla (wychodzącego z szafki kablowej i zakończonego puszkami kablowymi), łącznie z wykonaniem pomiarów,
 „ 4 — Ułożenie i montaż kabla międzycentralowego (od centrali do centrali), łącznie z wykonaniem pomiarów,

- Element 5 — Ułożenie i montaż kabla magistralnego (od centrali do szatek kablowych), łącznie z wykonaniem pomiarów,
 „ 6 — Ułożenie i montaż kabla połączeniowego (od szafki do szafki), łącznie z wykonaniem pomiarów.

Przykład 30.

Urządzenia radiostacyjne i anteny.

- Element 1 — Montaż szaf wraz z zasilaniem nadajnika ponad 20 kW,
 „ 2 — Montaż stojaków,
 „ 3 — Okablowanie,
 „ 4 — Uruchomienie i pomiary,
 „ 5 — Montaż urządzeń chłodzenia wodnego dla nadajników ponad 40 kW,
 „ 6 — Budowa radiotelefonu,
 „ 7 — Budowa nadajników o mocy do 20 kW.

Przykład 31.

Anteny w ośrodku radiowym.

- Element 1 — Budowa masztów,
 „ 2 — Budowa sieci antenowej,
 „ 3 — Budowa sieci uziemień,
 „ 4 — Budowa feederów.

Przykład 32.

Instalacja rozgłaszania przewodowego.

- Element 1 — Montaż radiowęzła.

35

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW: BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH, FINANSÓW, GÓRNIC-TWA I ENERGETYKI, HANDLU WEWNĘTRZNEGO, KULTURY I SZTUKI, OBRONY NARODOWEJ, OŚWIATY, PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ, PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO, PRZEMYSŁU LEKKIEGO, PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU, SPRAW WEWNĘTRZNYCH, SPRAWIEDLIWOŚCI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, ROLNICTWA, ŻEGLUGI I GOSPODAR-KI WODNEJ, PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DROBNEJ WYTWÓRCZOŚCI, PREZESA CENTRALNEGO URZĘDU GE-OLOGII, PRZEWODNICZĄCEGO GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I PRZEWODNICZĄCEGO KOMITETU DLA SPRAW TURYSTYKI

z dnia 30 grudnia 1959 r.

w sprawie szczegółowych zasad i trybu oddawania inwestycji do użytku (eksploatacji) w zakresie budownictwa ogólnego.

Na podstawie § 2 uchwały nr 77 Rady Ministrów z dnia 13 marca 1957 r. w sprawie zasad oddawania inwestycji do użytku (eksploatacji) — (Monitor Polski Nr 22, poz. 156) za-rządza się, co następuje:

§ 1. Oddawanie inwestycji do użytku (eksploatacji) w za-kresie budownictwa ogólnego w państwowych jednostkach organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministrów Finansów, Górnictwa i Energetyki, Handlu Wewnętrznego, Kultury i Sztuki, Obrony Narodowej, Oświaty, Pracy i Opie-ki Społecznej, Przemysłu Chemicznego, Przemysłu Lekkiego, Przemysłu Spożywczego i Skupu, Spraw Wewnętrznych, Spra-

wiedliwości, Szkolnictwa Wyższego, Rolnictwa, Żeglugi i Gos-podarki Wodnej, Przewodniczącego Komitetu Drobnej Wy-twórczości, Prezesa Centralnego Urzędu Geologii, Przewodni-czącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Przewod-niczącego Komitetu dla Spraw Turystyki, a wykonywanych przez przedsiębiorstwa państwowe — odbywa się na zasadach i w trybie określonych przepisami instrukcji stanowiącej za-łącznik do zarządzenia Ministrów Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Gospodarki Komunalnej z dnia 2 grudnia 1959 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu od-bioru robót budowlano-montażowych i oddawania inwestycji